

prismo

20 JAAR SMO

passie is

ons

handelsmerk

VOORWOORD

BART HENDRIKS DIRECTEUR SMO

Het lijkt zo vanzelfsprekend dat Helmond relatief beheersbaar is. Je ziet weinig daklozen over straat zwerven en je ziet nauwelijks incidenten. Dat is niet toevallig; dat heeft te maken met de wijze waarop SMO werkt. SMO is de afgelopen twintig jaar voortdurend een dynamische en veranderende organisatie geweest. Het begon in 1995 vanuit een fusie tussen de thuislozenopvang Huize d'n Herd en het Doorgangshuis aan het Beugelsplein, twee organisaties die al tientallen jaren langer bestonden. Het verhaal is nog steeds hetzelfde: vanuit SMO proberen we de mensen die in de maatschappij ondersteuning nodig hebben een plek en begeleiding te bieden richting een maximale zelfredzaamheid op de domeinen wonen, werken en welzijn. Al vanaf het begin hechten wij er veel belang aan om veel te doen aan de voorkant en aan de achterkant: de zorg, de preventie en het herstel.

Vandaag, in 2015, vertellen we dat verhaal opnieuw. Nu vanuit de wetenschap dat de wereld om ons heen wel veranderd is. We hebben te maken met bezuinigingen en transities. Het zorgstelsel is veranderd en gemeenten zijn nu verantwoordelijk voor de zorg voor onze doelgroep. Daarvoor hebben ze minder geld beschikbaar dan voorheen. Verschillende tweedelijns voorzieningen verdwijnen vanwege bezuinigingsmaatregelen, en zorg moet steeds meer ambulant verleend worden. Een logisch gevolg is dat er daardoor meer mensen in de problemen raken. Los van de menselijke en menswaardige kant, levert dit de maatschappij problemen op. De cliënten en hun problematiek zijn immers van alle tijden, die blijven bestaan. Daarom zal ook SMO blijven bestaan, want maatschappelijke opvang is en blijft namelijk het laatste vangnet voor mensen met wie niemand anders nog iets kan. Sterker nog: de meest efficiënte en verantwoorde manier van bezuinigen, is de maatschappelijke opvang vergroten.

VOOR WIE WE ER ZIJN

INLEIDING

SMO is er voor mensen die niet of onvoldoende zelfredzaam zijn. Mensen die in een crisissituatie verkeren of dreigen te raken, dak- of thuisloos zijn of dreigen te raken of anderszins een kwetsbare positie in de samenleving hebben. Mensen die als gevolg van hun ervaringen, levensloop of persoonlijkheidsstructuur tijdelijk of langdurig behoefte hebben aan preventie, zorg en herstel. Dat is nu niet anders dan twintig jaar geleden. Vanaf het allereerste begin zijn wij ervan overtuigd dat structuur van erg groot belang is voor het welzijn en welbevinden van onze cliënten. Een voorwaarde voor begeleiding is dan ook dat onze cliënten een vorm van dagbesteding hebben, of dat nu een opleiding is, vrijwilligerswerk, een reguliere baan of een sociale dagbesteding in de Jobfactory of bij De Bundertjes.

ZORG, PREVENTIE EN HERSTEL

De afgelopen jaren is, onder invloed van de recessie, het aantal crisissituaties toegenomen. Er zijn bijvoorbeeld meer mensen met problematische schulden, meer mensen die uit huis gezet worden en meer slachtoffers van huiselijk geweld. Mensen die opeens op straat belanden. Als zij daarnaast een begeleidingsvraag hebben, is SMO er voor hen. Daarnaast begeleiden we mensen om te voorkomen dat ze op straat belanden. We bieden thuislozenzorg, crisis- en vrouwenopvang, sociale activering, woonbegeleiding en armoedebestrijding. We werken samen met professionals van onder andere SaldoPlus, woningcorporaties, de GGZ, Novadic-Kentron en politie.

VERBETERING, STABILISERING OF BEGELEIDE ACHTERUITGANG?

Hoe ver de cliënt kan komen, is afhankelijk van de problematiek en de vaardigheden van de cliënt. We werken met een zelfredzaamheidmatrix, een gevalideerd instrument dat de ontwikkeling van cliënten kan volgen en meten. Die matrix bevat elf leefdomeinen. Op die domeinen scoren mensen tussen de 1 en 5, waarbij de 1 staat voor acute problematiek en de 5 voor volledig zelfredzaam. Op basis van de matrix kunnen we goed in kaart brengen wat iemand aan ondersteuning nodig heeft om meer zelfredzaam te worden. Hieruit blijkt dat ruim de helft (56% in 2014) van onze cliënten tijdens het begeleidingstraject aantoonbaar verbetert op de leefgebieden wonen, dagbesteding/vrijwilligerswerk, financiën, contact met familie, psychisch welbevinden en gezondheid. Er is echter ook een groep cliënten voor wie dit geen haalbare kaart is. Voor die cliëntgroep (27% in 2014), veelal mensen met chronische psychiatrische aandoeningen en lichte verstandelijke beperkingen, werken we aan stabilisering van de beperkte zelfredzaamheid. Een laatste cliëntgroep bestaat uit mensen die vanwege hun leeftijd, chronische aandoeningen, gevolgen van jarenlange dakloosheid en langdurig gebruik van alcohol en drugs achteruitgaan in hun zelfredzaamheid. In dat geval (17% in 2014) begeleiden we de achteruitgang.

CLIËNTEN IN 2014 PER VOORZIENING

Huize d'n Herd	103
Passantenverblijf	124
Koning/Passages	172
Woonbegeleiding	319
Sociale Activering	413
Housing First	5
TOTAAL	1136

PERSPECTIEF

SOCIALE STAD VOOR IEDEREEN

Door de extra taken en verantwoordelijkheden die de gemeente heeft gekregen, vervult ze een grotere en nadrukkelijker rol op onder andere het domein Maatschappelijke opvang. Niet alleen, maar als faciliterende partij die samenwerkt met alle zorgpartners. De gemeente is voor SMO dan ook een belangrijke partner.

De gemeente Helmond wil samen met haar partners een sociale stad creëren voor iedereen. Niet alleen mensen uit Helmond, ook mensen uit de regio. De gemeente heeft immers een centrumpositie in de Peelregio en dus de verantwoordelijkheid over een gebied van 50 vierkante kilometers en 220.000 inwoners. Bij SMO voelen we die verantwoordelijkheid ook.

TIMMERWERKPLAATS JOBFACTORY VOOR SOCIALE PRODUCTEN

ELLY BLANKSMA-VAN DEN HEUVEL

BURGEMEESTER VAN HELMOND

“We mogen ons gelukkig prijzen met het gegeven dat het in Helmond erg meevalt met het aantal daklozen dat een zwerfend bestaan leidt. Net als in iedere stad, zijn er wel mensen met verslavingsproblematiek en mensen zonder vaste verblijfplaats. En mensen die het moeilijk hebben, voor wie de woonsituatie problematisch is. Ik wil dat iedereen in de stad een bed heeft, structuur in het leven en uiteindelijk de regie over datgene waar iemand voor staat. Als mensen daar even hulp bij nodig hebben, is het belangrijk om die hulp te bieden. Daarin speelt SMO een belangrijke rol. SMO is een spil in het maatschappelijk netwerk, met heel veel relaties in de stad. Een organisatie die in staat is om - samen met partners - de zorg te organiseren om maatwerk te leveren en de mensen in hun kracht te zetten.”

SOCIALE STRUCTUUR

Er wordt vaak gesproken over eigen kracht. Sommige mensen ontbreekt het echter tijdelijk aan die kracht. En als mensen dan buiten de boot vallen, is het ontzettend belangrijk om die kracht aan te boren en mensen weer op de rails zetten, met begeleiding die leidt tot regie over het eigen leven. Vanuit een sociaal netwerk, in de wijk, met maatwerk en dicht bij mensen. In een sociale structuur, samen met zorgpartners, en misschien ook de bureaus en de wijk. En zelfs met banken; financiële instellingen hebben een maatschappelijke positie waarin ze de sociale rol op moeten pakken. Als zij weigeren om mensen die het pad naar financiële redzaamheid bewandelen een rekening te laten openen, blokkeren ze de weg naar zelfredzaamheid.

DE KRACHT VAN MENSEN

Vanuit mijn rol als toezichthouder bij Neos in Eindhoven, heb ik vrij dicht op de materie gezeten. Voorheen had ik het ideaal dat er altijd verbetering mogelijk was. Nu weet ik dat de eigen kracht van mensen soms ook gelimiteerd is en dat stabilisatie soms het maximaal haalbare is. Dit mag echter in aanvang nooit het uitgangspunt zijn. Ik snap dat er multiproblematiek bestaat die langdurige ondersteuning vraagt, maar ik wil niet berusten in de gedachte dat mensen bijna niet meer te helpen zijn. Ik geloof in de kracht van mensen; ieder mens is uniek, ieder probleem is uniek en er is altijd een lichtpuntje om er samen uit te komen. Daarom ga ik graag samen met SMO de uitdaging aan om de komende twintig jaar te investeren in de doorstroming.”

PERSPECTIEF

DAGBESTEDING

In onze werkwijze heeft dagbesteding altijd een belangrijke functie gehad. Dat is nog steeds wat je als organisatie voor maatschappelijke opvang moet doen. Doordat we in de Jobfactory en in Tuinderij de Bundertjes dagbesteding aanbieden en mensen gericht trainen naast de begeleiding, lukt het een aantal cliënten om meer zelfredzaam te worden. Omdat dit – al in 1995 – zo succesvol was, kocht de gemeente in het verleden ook plaatsen voor arbeidstraining bij ons in voor mensen met een WVB uitkering. De opdracht was de afstand tot de arbeidsmarkt voor die mensen te verkleinen en hier hebben we de nodige expertise in opgebouwd. Op dit moment bieden we hoofdzakelijk dagbesteding, met daarnaast de mogelijkheid om arbeidstraining in te zetten en assessments uit te voeren. De afgelopen jaren zijn we ook de samenwerking aangegaan met een school voor speciaal onderwijs, De Korenaer, en het ROC Ter Aa, zodat leerlingen bij ons hun stage kunnen uitvoeren en kunnen leren in de praktijk.

DAGBESTEDING

In 2014 namen in totaal 413 cliënten deel aan de arbeidsmatige dagbesteding en de arbeidstraining:

WMO	187
AWBZ	57
Werk en inkomen	26
GGZ	73
Korenaer	34
ROC/Rooijse Wissel	28
Derden	8

142 deelnemers zijn in 2014 uitgestroomd, waarvan:

Tijdelijke plaatsing via GGZ/onderwijs	50
Tijdelijke plaatsing vanuit opvang	71
Naar een opleiding	3
Naar vrijwilligerswerk	6
Naar WSW (Atlant Groep)	5
Naar betaald werk	7

VERSE GROENTEN VAN DE BUNDERTJES

SHARON VAN SCHAIJK

DEELNEMER JOBFACORY

“Mijn moeder en ik verblijven in de Passages. Mijn moeder krijgt begeleiding en ik word daarbij betrokken, ook omdat ik kort geleden 18 jaar ben geworden. In mijn verleden heb ik veel meegemaakt en door die achtergrond kan ik nog niet fulltime in een reguliere baan werken. Ik ging niet naar school en had geen werk, 's morgens lag ik meestal in bed. Mijn trajectbegeleider heeft toen gezegd dat het goed voor mij zou zijn om in de ochtenden in de Jobfactory te gaan werken. Zo kan ik wennen aan een dagstructuur voor als ik later doorstroom naar een andere baan.

Ik werk hier op de afdeling Keramiek, en als dat te druk voor me is op de afdeling Repro. Ik leer daar veel van. In het begin had ik er moeite mee om mensen te leren kennen, maar ze hebben mij er toch bij betrokken. Nu kan ik heel goed met iedereen omgaan. Inmiddels schat ik mijn kansen om regulier werk te vinden vrij hoog in. In het begin was dat echt anders, toen had ik nergens zin in. Nu vind ik het leuk. Ik hoop over een paar jaar een eigen baan, een eigen woning en een eigen toekomst te hebben. Misschien wel met een kindje; ik heb al tweeënhalf jaar een vriend en samen kijken we positief naar de toekomst.”

PERSPECTIEF

JONGERENHUISVESTING

Vanuit De Koning begeleiden we thuisloze jongeren van 17,5 tot 24 jaar: zwerfjongeren, tienermoeders, vrouwen met een kind die in een crisissituatie verkeren. Zij hebben een dagbesteding in de vorm van betaalde arbeid, vrijwilligerswerk, arbeidsmatige dagbesteding of scholing en zijn bereid begeleiding te accepteren. Die begeleiding is gericht op wonen, financiën, werken en psychosociale problematiek. Met andere woorden: we willen de jongeren zo snel mogelijk weer de regie over hun eigen leven teruggeven, zodat zij met vertrouwen een zelfstandige toekomst kunnen opbouwen.

Voor jongeren die via de Wmo gebruikmaken van onze voorzieningen streven we naar een doorstroming binnen 240 dagen (8 maanden). In de praktijk blijkt dit niet zo eenvoudig te realiseren; ook onze jonge cliënten hebben vaak complexe problemen en daardoor langer de tijd nodig om een grotere mate van zelfredzaamheid te bereiken. Ze kloppen immers niet zomaar bij ons aan voor begeleiding. In 2014 verbleven deze jongeren gemiddeld 296 dagen in De Koning voordat zij konden doorstromen naar andere woonruimte, eventueel met begeleiding.

JONGEREN KRIJGEN ONDERSTEUNING IN DE KONING

DENNIS KNAPEN

JONGERE IN DE KONING

“Ik heb schulden. Opvang in De Koning was voor mij nog de enige optie. Dat is nu ruim een half jaar geleden. De begeleiding is vrij intensief. Een gesprek met mijn begeleider duurt al snel anderhalf tot twee uur. We kijken dan naar het begeleidingsplan en het financiële overzicht, maar ik word ook geholpen bij het zoeken naar woonruimte en werk. Daarnaast bespreken we mijn persoonlijke problemen, de dingen waardoor het zover gekomen is. Ik weet bijvoorbeeld dat er binnenin mij nog wel eens een ‘bommetje’ af kan gaan als ik overvraagd wordt. Dat is sinds ik hier ben hooguit nog drie keer gebeurd en daarna niet meer. Ook met het aflossen van mijn schulden gaat het goed. Ik zit gewoon een stuk lekkerder in mijn vel en dat scheelt een hoop.”

Toen mijn contract bij mijn vorige werkgever afliep, kon ik bij Zorgtuinderij De Bundertjes gaan werken. In het begin was ik daar niet zo gemotiveerd voor, maar nu weet ik dat het werkritme belangrijk voor me is. Dat maakt het straks ook makkelijker als ik weer een baan vind. Ik hoop dat ik over een tijdje een nieuwe start kan maken, qua financiën en in een eigen huisje. Ik heb er ook veel vertrouwen in dat me dat gaat lukken, dankzij de hulp die ik hier krijg. SMO is voor jongeren zoals ik een laatste redmiddel. Als ik niet in De Koning terecht had gekund, zou ik nu op straat leven.”

PERSPECTIEF

SAMEN ONDERNEMEN VOOR SOCIAAL WONEN

Woningcorporaties zijn voor ons belangrijke en waardevolle partners. Voor de bijzondere doelgroep die doorstroomt vanuit de opvang hebben de Helmondse woningcorporaties enkele huurwoningen beschikbaar. Alle vijf de corporaties in Helmond stellen ook elk een woning beschikbaar voor het project Housing First, waarbij dak- en thuislozen met meervoudige problemen de kans krijgen om vanuit een woonruimte hun cirkel van een zwervend bestaan te doorbreken. Aan de andere kant zijn wij vaak ook de schakel tussen de cliënt en de woningcorporaties als bijvoorbeeld blijkt dat mensen problemen hebben met de huurbetaling.

Om de uitstroom vanuit de opvang naar een eigen huurwoning mogelijk te maken, zijn er jaarlijks circa 70 woningen in Helmond nodig. Het is de gemeente en de woningcorporaties (tot heden 36 woningen) helaas nog niet gelukt om de prestatieafspraken over dit onderwerp aan te passen. Omdat SMO zelf meer woningen is gaan huren (22 extra in 2014), konden in totaal 60 cliënten toch doorstromen naar een woning. Daarnaast wordt de al bestaande samenwerking met Bergopwaarts in 2015 uitgebreid. In principe stelt de corporatie 28 studio's extra beschikbaar in De Koning.

DE KONING

CHRIS THEUWS

DIRECTEUR BERGOPWAARTS

“Wat wonen betreft, gaat het ons niet alleen om de stenen. Wonen is veel meer: het gaat ook om de omgeving, contacten met burens, de leefbaarheid en het samen leven. Voor mensen die daarbij begeleiding nodig hebben, is SMO een van onze belangrijkste partners: SMO beschikt over de expertise die wij zelf niet hebben en ontzorgt ons.

Ik heb voorheen nooit geweten dat er zwerfkinderen waren in Helmond, of dat er zoveel daklozen zijn. Inmiddels weet ik dat iedereen zomaar in zo'n situatie terecht kan komen. Wij hebben dan ook meteen een woning beschikbaar gesteld voor het project Housing First. We zijn bij Bergopwaarts ook erg trots op De Koning, waar SMO een hele vleugel huurt voor jongerenhuisvesting met kamers en begeleiding naar zelfstandig wonen en crisisopvang voor vrouwen en kinderen. In de buurt De Eeuwsels hebben we zeven woningen die door SMO verhuurd worden aan mensen die vanuit de opvang de stap naar zelfstandig wonen kunnen zetten. En SMO biedt woonbegeleiding bij huurders die dat nodig hebben om te kunnen functioneren in de maatschappij.

Ik denk dat onze samenwerking in de toekomst nog belangrijker wordt. Mensen worden geacht langer zelfstandig te blijven wonen. Wij voelen ons er verantwoordelijk voor om dat mogelijk te maken. Wij geven kwetsbare mensen een kans en daar gaan we zorgvuldig mee om, ook voor de omgeving van die mensen. Als wij dat niet doen, wie doet het dan nog wel? Daar vinden SMO en Bergopwaarts elkaar.”

PERSPECTIEF

SOCIALE NETWERKSTRATEGIEËN

Iedereen doet mee, dat is het uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De middelen om kwetsbare doelgroepen hierin te ondersteunen worden echter minder. Daarom zetten gemeenten in op een grotere zelfredzaamheid van burgers: zij moeten meer gebruikmaken van hun sociale netwerk voor hulp en ondersteuning. Bij SMO weten we dat het sociale netwerk van cliënten inderdaad een natuurlijke, krachtige hulpbron is in de professionele begeleiding van cliënten. Om netwerken op een goede manier in te zetten, hebben de meeste van onze medewerkers een basistraining Sociale NetwerkStrategieën (SNS) gevolgd.

Door Sociale NetwerkStrategieën in te zetten en zo het netwerk van onze cliënten te activeren, benutten we kansen. In de praktijk blijkt al dat familieleden, vrienden of burens best iets willen betekenen voor de cliënt. Het vraagt echter wel om professionele begeleiding om dat netwerk van familie, vrienden, burens of vrijwilligers goed te benutten. In sommige gevallen werken hulpverlener en cliënt eerst aan het hernieuwen van contacten en het zoeken naar nieuwe contacten. Het netwerk wordt geactiveerd om de cliënt te helpen om beslissingen te nemen, plannen te maken en deze uit te voeren. Op die manier wordt onder begeleiding een actieteam gevormd, waarin de cliënt wel zijn eigen verantwoordelijkheid houdt. Zo zetten we in op de eigen kracht van de cliënt. Als iemand kan terugvallen op zijn netwerk, leert hij op een andere manier te kijken naar vraagstukken en heeft hij een natuurlijk vangnet voor het omgaan met problemen. Ook nadat een cliënt bij ons uitstroomt.

SOCIALE NETWERKEN, NIEUWE CONTACTEN

NUHA EN SOMA,

HAAR SCHOONMOEDER

CLIËNT WOONBEGELEIDING

Soma: “Nuha heeft al drie jaar een relatie met mijn zoon. Inmiddels hebben ze een zoontje van acht maanden. Nuha komt uit een familie van mandaeërs, een kleine religie in Irak. De familie accepteert niet dat Nuha een relatie heeft met een moslim en heeft haar laten vallen. Ik ben voor Nuha een nieuwe moeder. Zij heeft anders helemaal niemand. Mijn zoon woont in Duitsland en moet steeds heen en weer reizen. Dat is pijnlijk. Ik hoop dat hij snel bij Nuha kan komen wonen. Intussen help ik Nuha zoveel als ik kan. SMO is daarbij ook heel belangrijk. Een meisje als Nuha heeft begeleiding nodig en hulp bij haar administratie en de financiën.”

Nuha: “Ik heb acht maanden met mijn vriend in Duitsland gewoond. Daar ging het niet goed met mij. Ik was zwanger, had geen hulp, geen verzekering en geen verloskundige die mijn zwangerschap controleerde. Toen ik acht maanden zwanger was, ben ik terug naar Nederland gekomen. Mijn schoonmoeder hielp mij om de weg naar hulp te vinden. Zo kwam ik bij SMO terecht. Ik heb eerst in De Koning gewoond en nu woon ik in De Passages, met woonbegeleiding. SMO heeft me geholpen om alles rondom de bevalling, mijn administratie en de verzekeringen te regelen. Ik had schulden en die zijn nu bijna afbetaald. Ik ben nu een stuk zelfstandiger. De woonondersteuner komt nog één keer per week en daarnaast heb ik veel aan mijn schoonmoeder. Zij is heel belangrijk voor mij. Ik heb alleen haar.”

STABIELE BASIS

24-UURSVOORZIENINGEN

In onze 24-uursvoorzieningen verblijven mannen en vrouwen vanaf 18 jaar voor wie zelfstandig(er) wonen (nog) niet mogelijk is. Deze mensen zijn om allerlei redenen in de opvang terechtgekomen: psychiatrische problematiek, verslavingsproblematiek, psychosociale problematiek, en dat dan vaak in combinatie met elkaar. Een deel van hen (49 in 2014) had tot 1 januari 2015 een indicatie Verblijf vanuit de AWBZ. Dat is nu een indicatie Beschermd wonen C (verblijf zonder behandeling) geworden, en die wordt door de gemeente afgegeven. Deze mensen zijn vaak niet zodanig toe te rusten dat zij zelfstandig kunnen wonen; slechts een deel van deze groep cliënten kunnen wij begeleiden tot een grotere mate van zelfredzaamheid. Andere mensen (54 in 2014) komen via de Wmo op een reguliere plaats binnen de 24-uursvoorziening voor langdurige begeleiding terecht. Zij beschikken vaak over meer vaardigheden en kunnen voldoende toegerust worden om, eventueel met ondersteuning, zelfstandig(er) te gaan wonen. Zij stromen na verloop van tijd door naar intensief begeleid wonen of Woonbegeleiding. Ze wonen dan zelfstandig, eventueel in een woning van SMO en worden ambulant begeleid door een woonondersteuner. Als dat wenselijk is, bieden we deze mensen ook een dagbesteding en kunnen we bijvoorbeeld hulp bij budgetbeheer inschakelen. We hebben ook voorzieningen waar cliënten verblijven vanuit een crisissituatie. Dit zijn bijvoorbeeld tienermoeders, jonge vrouwen met kinderen die in een crisissituatie verkeren en zwerfjongeren. Zij hebben veelal een minder lange geschiedenis van hulpverleningstrajecten en verblijven minder lang in de voorziening.

CRISIS- EN VROUWENOPVANG

Over het geheel van 20 crisisplaatsen in 2014 zijna 82 cliënten begeleid. Via Huize d'n Herd 15 cliënten met een gemiddelde verblijfsduur van 76 dagen. Via De Koning 44 cliënten met een gemiddelde verblijfsduur van 103 dagen. Via Passages 23 cliënten met een gemiddelde verblijfsduur van 102 dagen.

CRISISOPVANG JONGEREN

In de crisisopvang voor jongeren (samenwerking met B.J. Brabant) met 6 bedden kwamen 27 jongeren.

OPVANG INDIVIDUEEL (BEGELED INTENSIEF)

Van de 10 appartementen met intensieve begeleiding maakten 25 cliënten gebruik, met een gemiddelde verblijfsduur van 147 dagen.

OPVANG TIENERMOEDERS

Van de 4 plaatsen in de 24-uurs-voorziening maakten 12 tienermoeders en baby's gebruik, met een gemiddelde verblijfsduur van 113 dagen.

OPVANG ZWERFJONGEREN

Van de 15 plaatsen in de 24-uurs-voorziening maakten 28 jongeren gebruik, met een gemiddelde verblijfsduur van 296 dagen.

TIME-OUT WONING

Van deze woning voor slachtoffers van huiselijk geweld maakten 13 vrouwen en kinderen gebruik. De maximale verblijfsduur is 30 dagen.

OPVANG THUISLOZEN

Van de 54 plaatsen in de 24-uurs-voorzieningen maakten 88 cliënten gebruik. Van deze plaatsen zijn er 14 voor tijdelijke opvang (gemeentelijke financiering) met 39 cliënten en een verblijfsduur van 323 dagen.

De andere 40 plaatsen (verblijf via AWBZ grondslag psychiatrie) werden gebruikt door 49 cliënten met een verblijfsduur van 3,8 jaar.

ADAM WHITNEY

BEWONER HUIZE D'N HERD

“Ik woon hier nu vier jaar. Daarvoor was ik bijna vijf jaar dakloos. Ik had geen uitkering, mijn financiën waren een puinhoop en ik was altijd aan het piekeren. Later bleek dat ik leed aan psychoses. Via de GGZ kreeg ik medicatie en uiteindelijk mocht ik hier komen wonen. Toen is alles in gang gezet om mij te helpen met mijn financiële schulden, maar ook om meer rust in mijn hoofd te krijgen en de sociale omgang met andere mensen te verbeteren. Als je zelf niet weet dat je psychoses hebt, kun je niet aan een oplossing werken. En als je lang in de bossen en in loodsen gewoond hebt, ben je niet meer zo gewend aan sociale contacten.”

Zonder SMO zou ik nu nog steeds door de Ardennen dwalen, met een auto zonder APK, een paar boterhammen, mijn hond en een zak hondenvoer. Ik zou de akkers afgaan en een wortel weghalen bij de boer, uit winkels stelen heb ik nooit gedaan. Hier heb ik rust gevonden. Ik heb wat vrijheid ingeleverd, maar er heel veel voor teruggekregen. Een gevoel van veiligheid, een dagritme en structuur, regelmaat in mijn medicatie en ik heb een goede vriend gevonden. Ik ben SMO dankbaar voor alles wat ik heb bereikt. Binnenkort verhuis ik naar Deurne, naar een project voor beschermd wonen van de GGZ. Ik ben nog niet toe aan echt zelfstandig wonen.”

STABIELE BASIS

SALDOPLUS

Om allerlei redenen zijn mensen soms niet in staat om hun geld goed te beheren. Armoede, hoge schulden of huisuitzetting kunnen de gevolgen zijn. Om die mensen te helpen, richtte SMO in 2006 SaldoPlus op. Vanwege de nieuwe wet op bewindvoering is de Stichting SaldoPlus in het voorjaar van 2014 volledig losgekoppeld van SMO en een zelfstandige stichting geworden. Wel bestaat er nog een nauwe band tussen SaldoPlus en SMO.

De Stichting Beheer Bewonersgelden (SBB) beheerde tot augustus 2014 de gelden van cliënten van ORO en Diomage. Dit zijn cliënten met een verstandelijke, en vaak ook een lichamelijke beperking. Vanwege allerlei veranderingen in wet- en regelgeving, besloot de SBB haar dienstverlening te stoppen. Een ruime meerderheid van de cliënten (circa 185 van de circa 225) koos ervoor om over te stappen naar SaldoPlus. Per 1 januari 2015 sloten ook ongeveer 80 cliënten van het Verdihuis, een organisatie voor maatschappelijke opvang in de regio Brabant Noord-Oost, aan bij SaldoPlus. Ook het Verdihuis moest namelijk een beslissing nemen over de strikte scheiding van diensten met betrekking tot bewindvoering voor cliënten. Het Verdihuis besloot hier geen aparte stichting voor op te richten. De medewerkers van de SBB en het Verdihuis hebben een aanstelling gekregen bij SaldoPlus. Sylvia Neve is zo bij SaldoPlus terechtgekomen vanuit de SBB en Mirjan van Dongen vanuit het Verdihuis.

CLIËNTEN SALDOPLUS

In mei 2015 had SaldoPlus 652 cliënten, waarvan 268 bewindvoering en 384 budgetbeheer.

Saldo
INKOMENSBEHEER + BEWINDVOERING
Plus

SYLVIA NEVE EN MIRJAN VAN DONGEN

BEWINDVOERDERS SALDOPLUS

“Het is een goede zaak dat SaldoPlus er is om de cliënten over te nemen van de organisaties die hun dienstverlening op het gebied van bewindvoering stopzetten. De doelgroep is niet in staat de financiën te overzien. Geld dat binnenkomt, willen ze liefst meteen uitgeven. Als ze geen wettelijk vertegenwoordiger hebben, kunnen ze bijvoorbeeld geen zaken meer regelen met de banken. In sommige gevallen zijn ouders of familieleden aangesteld als bewindvoerder, maar als zij het lastig vinden om die taak uit te voeren, kunnen ze ook hulp krijgen van SaldoPlus.

Bij onze dienstverlening gaat het allereerst om stabiliseren. In geval van schulden kunnen we iemand aanmelden voor een schuldhulpverleningstraject. Dat betekent drie jaar lang ontzettend je best doen om je aan de regels te houden en geen nieuwe schulden te maken. Veel mensen kunnen daarna leren om het zelf te doen, maar dat geldt niet voor iedereen. Iemand met een beperking heeft bijvoorbeeld in veel gevallen altijd hulp nodig bij het beheren van de financiën. De impact van schulden is voor hen niet duidelijk. Soms durven ze de post niet meer open te maken. Voor hen beschermen we daarom de financiën, voorkomen we dat het geld opdraakt, dat er schulden ontstaan en dat anderen misbruik van hun geld maken. Cliënten moeten best veel zelf doen, en vaak blijken ze ook meer te kunnen dan we denken. Wanneer ze dat niet kunnen, blijft het van belang dat iemand dat ziet en er iets mee doet. Om erger te voorkomen.”

STABIELE BASIS

WOONBEGELEIDING

Bij woonbegeleiding hebben we cliënten die zijn doorgestroomd vanuit de crisisopvang of thuislozenzorg, en ook mensen die zelfstandig wonen en daar ondersteuning bij nodig hebben. Sinds de veranderingen in het zorgstelsel zijn doorgevoerd, krijgen mensen vanuit de gemeente een indicatie voor begeleiding. Die indicatie geldt voor een bepaalde periode en in die periode werken we aan het bereiken van de doelen uit het begeleidingsplan. Onafhankelijk van de indicatie evalueren wij iedere drie maanden met cliënten. Zo kunnen we snel zien welke ondersteuning effect heeft en welke niet, waarom dat zo is en hoe we het begeleidingsplan kunnen bijstellen. Het kan daarbij gaan om kleine stappen, zoals het zelfstandig verwerken van de post. Als iemand zich zo'n vaardigheid niet eigen kan maken, kijken we of we voor dat onderdeel andere hulp in kunnen schakelen. Bij voorkeur zoeken we die hulp in het sociale netwerk van de cliënt. Als dit niet lukt, zoeken we de samenwerking met andere instanties. Dat kan bijvoorbeeld budgetbeheer of bewindvoering zijn, of de formulierenbrigade van LEVgroep.

WOONBEGELEIDING

319 cliënten werden thuis begeleid bij het wonen in Helmond en de Peelregio. Van deze cliënten hadden 166 een ABWZ-indicatie (grondslag psychiatrie). Deze groep cliënten heeft chronische zorg nodig en de begeleidingsduur was derhalve 959 dagen.

De andere groep van 153 cliënten ontving tijdelijke steun bij het wonen. In Helmond bedroeg de gemiddelde begeleidingsduur 187 dagen.

BEGELEIDING CLIENTEN AAN HUIS

FEMKE STIJNEN

TRAJECTBEGELEIDER EN TEAMCOÖRDINATOR

“Het belang van woonbegeleiding wordt vaak onderschat. Mensen zijn zich niet bewust van de complexiteit van onze doelgroep. Je kunt je soms ook niet voorstellen wat er achter iemands voordeur gebeurt. Woonondersteuners begeleiden mensen met psychiatrische problematiek, verslavingsproblematiek, psychosociale problematiek, opvoedingsproblematiek, financiële problematiek; het is een heel breed spectrum. Zonder onze hulp zou er volgens mij veel meer overlast zijn in straten en buurten, maar vooral de cliënten zelf én hun kinderen gunnen we een zo goed mogelijk leven binnen hun eigen mogelijkheden.”

Als iemand onverhoopt in de problemen is geraakt en geen netwerk heeft, is een duwtje in de rug soms al voldoende. We zien geregeld dat er maar één ding in iemands leven hoeft mis te gaan om het leven van iemand compleet op zijn kop te zetten. Het is mooi om te zien als zij steeds meer vaardigheden aanleren en steeds meer zelf kunnen. Nadat iemand zijn of haar leven weer op de rit heeft, komt een woonbegeleider nog eens in de paar weken langs voor een gesprek. Als er dan toch iets gebeurt, dan ben je er snel bij. Een voorbeeld: we hebben iemand begeleid met een verslavingsverleden. Eerst heel intensief, later was een uurtje begeleiding per twee weken voldoende. Toen ze een terugval kreeg, waren wij er snel bij en konden wij haar helpen weer op te krabbelen. Als wij er op dat moment niet geweest waren, zou deze jonge vrouw nu haar woning niet meer hebben en dakloos zijn.”

STABIELE BASIS

PARTICIPATIESAMENLEVING

Een aantal jaren geleden werden de termen 'participatiesamenleving' en 'doe-democratie' geïntroduceerd. Hiermee wordt een samenleving bedoeld waarin iedereen die dat kan verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen leven en omgeving, waarbij de (landelijke) overheid geen of slechts een faciliterende rol speelt. Ook in de meest ideale vorm van zo'n samenleving kan het nooit de bedoeling zijn dat mensen het zelf maar moeten uitzoeken. Daarom begeleiden wij onze cliënten bij het 'participeren'. Samenleven doe je immers samen, en dat vraagt om begrip en aanpassingen van zowel onze cliënten als van hun omgeving. Wij hechten er dan ook veel waarde aan om in gesprek te blijven met cliënten, vertegenwoordigers van de gemeente, wijkagenten en de omwonenden van onze voorzieningen.

JONGE MOEDER IN DE OPVANG

RONALD PENNEKAMP

WIJKAGENT BROUWHUIS

"Wijkagenten in Helmond en SMO hebben een gezamenlijk belang om eenieder een veiligere woon- en leefomgeving te geven. Dat geldt in mijn wijk voor de mensen die in De Koning verblijven en voor mensen die terugkeren naar een eigen woonomgeving. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat de woonomgeving rondom De Koning veilig en leefbaar blijft. Dat doen we samen op een mooie manier.

Ik onderhoud daarom contact met verschillende woonondersteuners. Daarnaast loop ik gevraagd en ongevraagd binnen bij De Koning, zodat ik inzicht heb in wie daar verblijven. Ik laat daar mijn neus ook zien als er geen melding is en bewoners vertellen mij dan vaak wat er zoal speelt. Ze reageren toch anders als ik binnenkom omdat er iets aan de hand is. Als medewerkers van De Koning vragen hebben die de politie aangaan, komen ze bij mij. Dat kunnen bijvoorbeeld juridische vragen zijn, of vragen over het doen van een aangifte. Andersom kom ik in de wijk ook wel eens mensen tegen die afglijden of het zelf niet meer trekken. Als ik merk dat zij hun leven niet kunnen leiden zoals dat eigenlijk zou moeten, verwijs ik ze door naar SMO.

SMO is erg belangrijk voor de stad Helmond. SMO zet zich ervoor in om mensen op te vangen en ze te begeleiden naar een plek waar ze zelfstandig verder kunnen. Iedereen verdient in de ogen van SMO een tweede kans, en soms ook een derde of een vierde kans. Dat juichen wij toe."

LAATSTE VANGNET

SAMENWERKING MET GGZ

Cliënten van SMO worden in de tweede lijn vaak ook behandeld bij de specialistische GGZ en in de eerste lijn bij de basis GGZ. Specialistische GGZ-instellingen maken in deze tijd veel veranderingen door. De specialistische GGZ kan bijvoorbeeld niet zonder meer alle cliënten begeleiden. Dit kan en mag alleen aan de hand van een psychiatrische diagnose en bij complexe, meervoudige psychiatrische problematiek. De GGZ heeft bovendien landelijk de opdracht gekregen om te ambulantisieren en meer bedden af te stoten. Het mag duidelijk zijn dat er dan cliënten zijn die het niet zelfstandig redden en op straat belanden, tenzij ze terecht kunnen bij andere organisaties, zoals organisaties voor maatschappelijke opvang.

Bij SMO hechten we veel waarde aan onze nauwe samenwerking met de GGZ. Op het gebied van onder andere de Wmo, bemoeizorg, psychiatrie, Housing First zitten we in allerlei overlegstructuren over het vernieuwen van zorg, vaak ook samen met de gemeente Helmond. De GGZ ondersteunt ons met psychiatrische kennis, staat stand-by voor het project Housing First, en we kunnen bij de GGZ terecht in geval van crises. Aan de andere kant verwijst de GGZ mensen die niet meer in een crisissituatie verkeren naar de maatschappelijke opvang. Vanuit de langdurende zorg werkt de GGZ met ons aan werktrajecten voor cliënten.

KETENSAMENWERKING

De samenwerking met de GGZ en met Novadic-Kentron is in 2014 aantoonbaar verbeterd. Met behulp van de trajectplannen en door de regierol die het Veiligheidshuis had, konden we bij complexe casussen direct bijsturen en afstemmen, met als resultaat dat er altijd sprake was van één traject per cliënt. Met de ketenpartners GGZ en Novadic-Kentron, aangevuld met het Annaklooster en de Helmondse woningcorporaties, hebben we overeenstemming bereikt over de directe toeleiding van daklozen die op straat leven in een woning (Housing First). In de toeleiding en de verdere begeleiding heeft het team Bemoeizorg een belangrijke rol vervuld. Het doel, vijf daklozen in een woning plaatsen en zorgen voor het behoud van de woning, werd behaald dankzij deze nieuwe samenwerking.

HENK SCHREURS

DIRECTEUR SPECIALISTISCHE GGZ, FORENSISCHE ZORG, SPECIALISTISCH CENTRUM EETSTOORNISSEN

GGZ OOST BRABANT

“Wat veel mensen niet weten, is dat het een lastig traject is om mensen die in een kwetsbare positie terecht zijn gekomen te begeleiden naar zelfredzaamheid. SMO is daarbij voor ons belangrijk. Als je mensen in hun eigen kracht wilt zetten, dan heeft SMO een heel mooi aanbod waarin de mate van eigen kracht op verschillende leefgebieden ondersteund wordt. We hebben korte lijnen. SMO kan veel aan. Wat ik de kracht vind van de samenwerking met SMO, is dat we elkaar kennen, elkaar snel weten te vinden en bij elkaar in de keuken kunnen kijken. We pakken urgente en minder urgente situaties samen op.”

We leven in een tijdperk van transities. Oude regelgeving en structuren helpen niet meer en samen met SMO werken we aan het vernieuwen van zorg. We hebben het daarbij over mensen en niet alleen over financieringen, regelgeving, enzovoort. Als je de mensen echt wilt helpen, dan moet je over die grenzen heen durven kijken en het lef hebben er ook overheen te gaan. Want zelfregie en eigen kracht zijn dynamische begrippen die niet in een hokje te plaatsen zijn. Waar we naartoe moeten, is dat we minder vanuit de systemen om ons heen werken: financiën, personeel, gebouwen, protocollen, richtlijnen en wetgeving. We gaan meer toe naar samenwerkingsverbanden en netwerken.”

LAATSTE VANGNET

PASSANTEN

Dak- en thuisloze mannen en vrouwen vanaf 18 jaar kunnen gebruikmaken van onze avond- en nachtvoorziening, het Passantenverblijf in Huize d'n Herd. In totaal zes mensen per nacht kunnen er voor € 4,80 terecht voor een slaapplek, een douche, een warme maaltijd en ontbijt. De begeleiders bieden een luisterend oor en praktische hulp. Als mensen zich bij ons melden voor een slaapplek, moeten ze toestemming geven om te onderzoeken of ze een regiobinding hebben. Daarna verwijzen wij ze naar de Centrale Intake, om hun hulpvraag te bespreken en te bekijken hoe SMO iemand het beste kan helpen.

Het Passantenverblijf is voor drie nachten per maand te reserveren en 's avonds direct toegankelijk om 17.30 uur, als er plaats is. Komt iemand die gereserveerd heeft niet opdagen, dan geven we zijn of haar plaats aan iemand anders. Als de temperatuur 's nachts tot onder het vriespunt daalt, wordt de winterregeling van kracht. We bieden dan iedereen een slaapplek, alleen de eerste zes mogen al om 17.30 uur komen. De rest om 19.30 uur. We leggen dan extra matrassen in de zaal, soms wel zestien.

We houden de regels en de afspraken met cliënten scherp in de gaten, ook om overlast voor omwonenden te voorkomen. Wanneer iemand bijvoorbeeld 's middags in de buurt blijft rondhangen, wordt 's avonds de toegang geweigerd. Middelengebruik is tijdens de opvang streng verboden en van iedereen wordt correct gedrag verwacht.

OPVANG PASSANTEN

In totaal werden in 2014 in onze avond- en nachtvoorziening 124.
Van deze 124 daklozen werden er 70 doorgeleid naar trajecten voor opvang en begeleiding.

HUIZE D'N HERD

YOLANDA BAX

GROEPSLEIDER PASSANTENVERBLIJF

"Mensen zijn vaak helemaal uitgeput als ze hier aankloppen. Ze hebben buiten van alles meegemaakt. Hier voelen ze zich veilig en krijgen ze rust. De volgende dag kunnen ze er dan weer even tegen."

Het is niet altijd prettig voor de passanten om hier met zes personen in een kleine ruimte te verblijven. Als groepsleider zorg ik ervoor dat alles loopt zoals het hoort te lopen. Ik laat de passanten binnen, zet het eten, drinken en de medicatie op tijd klaar en probeer escalaties voor te blijven. Het is uniek dat we hier een eigen keuken hebben en we staan dicht bij de mensen, een echte kwaliteit van de medewerkers van SMO. Er blijkt een grote behoefte te zijn aan deze opvang. We moeten regelmatig mensen wegsturen, omdat we vol zitten. Dat doet mij wel pijn, want ik weet dat de mensen dan buiten moeten slapen. Dat wens je nog geen hond toe."

Onze hulp is erop gericht om iemand zo snel mogelijk van de straat te halen, daarom verwijzen we iedereen door naar onze Centrale Intake. Op die manier is bijvoorbeeld Piet binnengekomen als passant en later gehuisvest in Huize d'n Herd. Daar helpt hij in de keuken en in de linnenkamer en hij werkt bij de Jobfactory. Die dagstructuur is belangrijk. Piet stroomt binnenkort uit naar een eigen woonruimte, samen met twee andere cliënten. Hij krijgt daar woonbegeleiding en blijft werken bij de Jobfactory. Vanwege zijn gezondheid, zit een reguliere baan er helaas niet in."

LAATSTE VANGNET

TOEKOMST MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

IN DE PEELREGIO ONZEKER

JÜRGEN FEUERRIEGEL BESTUURDER SMO

In 1995 werd SMO opgericht en kreeg Jürgen Feuerriegel de leiding over de stichting. Samen met alle medewerkers timmerde hij met de nodige passie enorm aan de weg. Inmiddels zijn Huize d'n Herd, De Koning, Jobfactory, Zorgtuinderij De Bundertjes en Begeleid Wonen begrippen geworden in Helmond en de Peel. Ruim 1.000 burgers maken jaarlijks gebruik van deze voorzieningen. Omdat armoede een van de grootste problemen werd van de meest kwetsbare burgers, stond SMO mede aan de wieg bij de oprichting van SaldoPlus (budgetbeheer en sociale bewindvoering), Super Sociaal (winkel met levensmiddelen) en MicroHulp Helmond (renteloze leningen). Deze stichtingen bereiken jaarlijks ruim 1.500 burgers.

Volgens afspraak met de gemeente werd de instroom in de opvang beperkt en de uitstroom verhoogd. Het bereik van Begeleid Wonen is in de twintig jaar vergroot van 15 naar 200 huishoudens per jaar. Allemaal mensen die SMO helpt in hun woning om huisuitzetting te voorkomen of mensen die na de opvang weer op weg geholpen worden in een nieuwe woning. De opvangplaatsen werden alleen uitgebreid ten behoeve van vrouwen en kinderen en voor zwerfjongeren. Daarnaast werd de dagbesteding uitgebreid, omdat de mensen die wij opvangen dagritme en activering nodig hebben. In 2004 kwamen de erkenning en de middelen vanuit de AWBZ voor het feit dat steeds meer mensen met psychiatrische problematiek in de opvang belandden. Ondanks dit alles is de toekomst van SMO onzeker. Helmond en de Peelgemeenten hebben sinds begin van dit jaar de middelen van de ABWZ overgenomen en gekozen voor het model van aanbesteding. Dat wil zeggen dat SMO voor het grootste deel van het voormalig vaste budget afhankelijk is geworden van inkomsten die per cliënt en per traject worden betaald. Er is dus geen enkele zekerheid meer over de inkomsten, terwijl de kosten voor de gebouwen en het personeel gedurende 365 dagen en nachten vastliggen, ongeacht het werkelijke aantal cliënten.

“De overheid wil dat iedereen zo snel mogelijk weer in de wijk gaat wonen en deelneemt aan de samenleving, al is het maar als vrijwilliger. De overheid gelooft heilig in de maakbaarheid van de mens. De werkelijkheid is een andere.

DE REALITEIT

Wij meten de ontwikkeling van de eigen redzaamheid van onze cliënten. Daaruit blijkt dat wij gemiddeld 17% van onze cliënten begeleiden bij hun achteruitgang. Dit zijn veelal mensen die na jaren zwerven fysiek en mentaal tamelijk beschadigd zijn en begeleiding nodig hebben bij het versnelde proces van ouderdom en ziekte. 27% van de mensen die bij ons komen, kunnen wij maximaal stabiliseren op het niveau van een beperkte redzaamheid, waarbij het behalen van deze stabilisering al een groot doel is. De overige 56% van onze populatie gaat wel vooruit en kan doorstromen naar een woning in de wijk (met begeleiding).

De waarheid is: niet iedereen kan in de wijk wonen en de wijk is er ook niet bij gebaat als iedereen er komt wonen. En niet iedereen kan vrijwilligerswerk doen bij het buurthuis of een sportvereniging. Wij hebben voor een deel te maken met mensen die zwaar beschadigd zijn en die een beschermde omgeving van wonen en werken nodig hebben.

SNELLE DOORSTROOM?

Zodra het enigszins kan, bieden wij cliënten de kans een nieuwe start te maken in een huurwoning. Twee jaar geleden spraken wij met de gemeente af dat wij de duur van de opvang en van begeleid wonen korter maken. Dat hebben we bij de meeste cliënten gerealiseerd. Het komt nog wel geregeld voor dat de mensen in de opvang 'klaar' zijn voor doorstroming, maar moeten wachten op een woning. Tot heden is het de gemeente Helmond niet gelukt om de afspraken over het aantal beschikbare woningen met de woningcorporaties te veranderen. Sinds kort heeft de gemeente de toewijzing van de woningen overgenomen. Het moet nog blijken of de gewenste doorstroom in de toekomst mogelijk wordt.

AANBESTEDING OF VASTE FINANCIERING?

De overheid heeft de plicht de opvang te realiseren. Alle andere steden in Brabant - Eindhoven, Tilburg, Breda en Den Bosch - garanderen een vaste financiering voor de opvang, zij hebben niet gekozen voor het model van aanbesteding. Ook wij verwachten van de overheid dat zij het werk dat wij met grote toewijding doen, blijft ondersteunen. Dat er een heldere keuze komt voor de toekomst van de opvang en de dagbesteding, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Wij willen onze bijdrage blijven leveren aan een prettig leefklimaat voor onze burgers en willen daarbij kunnen rekenen op een betrouwbare overheid.

Wij hebben wethouder Van der Zanden dan ook duidelijk gemaakt dat de aanbesteding van tafel moet, omdat op deze manier het risico eenzijdig wordt gelegd bij SMO. Recent hebben wij de wethouder ons toekomstplan voor het behoud van opvang en dagbesteding aangeboden. De titel daarvan luidt: 'Niet alle aardbeien gaan naar de veiling'. De wethouder gaf aan dat ook zij de opvang en dagbesteding belangrijke voorzieningen vindt en dat ze bereid is een oplossing te zoeken voor de problemen die de aanbesteding heeft veroorzaakt.”

NAWOORD

PETER ADRIAANS VOORZITTER RAAD VAN TOEZICHT SMO

SMO is altijd een innovatieve club geweest die haar doelgroep goed bedient en meer dan alleen het hoogst noodzakelijke biedt. Daarmee heeft de organisatie zich uitstekend op de kaart gezet. De laatste jaren waait er een andere wind. De maatschappij geeft SMO een andere maatschappelijke opdracht en het perspectief is onzeker. SMO is met bepaalde diensten enig in haar soort en daardoor uniek in de 'markt'. SMO laat zien dat ze in staat is om ook daarin mee te bewegen en er toch voor te blijven zorgen dat de opvang die de doelgroep nodig heeft, goed ingevuld wordt.

Cliënten mogen hun eigen zorg kiezen: een twijfelachtig uitgangspunt, want in dit marktmodel komen diensten het beste tot hun recht als je ze 'vermarkt'. De doelgroep van SMO komt juist in een kwetsbare situatie terecht doordat zij niet goed zelfstandig keuzes kunnen maken. Er zal altijd een groep mensen blijven bestaan die een beroep doet op maatschappelijke opvang. Als je dat als maatschappij accepteert, dan moet je wel bereid zijn om die voorziening te hebben. Het hebben van die voorziening kost geld en dat is niet uit te drukken in 'uurtje-factuurtje'. Belangrijker dan te kijken naar de kosten, is het kijken naar het rendement. Als je bijvoorbeeld dak- en thuislozen alleen 's nachts opvangt en ze het overdag zelf laat uitzoeken, dan is de kans heel groot dat ze uiteindelijk een beroep doen op veel intensievere zorg. En dan zijn de maatschappelijke kosten vele malen hoger dan nu. Dat is moeilijk aan te tonen, behalve door het uit te proberen. Maar mensen zijn geen proefkonijnen.

SMO werkt met publiek geld. Als de maatschappelijke opdracht en de geldstromen veranderen, dan ga je mee. Dat probeert SMO zo goed mogelijk te doen voor in eerste instantie haar cliënten, daarna voor het personeel. De euro's worden efficiënt en goed ingezet, sober en doelmatig. Transparant en zichtbaar voor iedereen. Daardoor heeft de Raad van Toezicht een inhoudelijk gesprek met de organisatie en hoeft niet steeds de financiële verantwoording onderwerp van gesprek te zijn, al zijn de bezuinigingen natuurlijk wel een belangrijk agendapunt. Na een aantal reorganisaties laten de medewerkers van SMO zien dat zij nog vanuit dezelfde intrinsieke motivatie werken als voorheen. Dat verdient respect, want dat is niet vanzelfsprekend als alles minder, sneller en efficiënter moet.